

Omelija fl-Azzjoni Liturgika tal-Passjoni u l-Mewt tal-Mulej

Il-Ġimgħa l-Kbira, 29 ta' Marzu 2024

Katidral tal-Assunta, il-Belt Victoria

L-E.T. Mons. Anton Teuma, Isqof ta' Għawdex

IX-XENI TAL-PASSJONI

Illejla l-Qari li għadna kif smajna, kollu kemm hu – kemm l-Ewwel Qari (Iż 52:13–53:12), li huwa r-raba' kantiku tal-Qaddej ta' Jahweh, kemm il-qari mill-Ittra lil-Lhud (Lhud 4:14-16; 5:7-9), kif ukoll il-Vanġelu (Ġw 18:1–19:42) – jistedinna biex niffissaw il-ħarsa tagħna fuq Ġesù msallab.

Dalwaqt, minn hawn u ftit iehor, Ġesù se jkun f'nofsna: l-ewwel se nadurawh, imbagħad ikun fin-nofs tal-assemblea, fin-nofs tal-bnedmin: “Meta nkun miġbud mill-art nigbed lil kulhadd lejja” (Ġw 12:32). U fid-deskrizzjoni tiegħu, San Ġwann, li għadna kif smajna, l-ewwel u qabel kollox jurina lil Ġesù msallab fin-nofs, bejn tnejn, wieħed fuq il-lemin u l-iehor fuq ix-xellug tiegħu, u jerga' jirrepeti li Ġesù kien fin-nofs. San Ġwann irid ifakkarna li Ġesù huwa s-Sigra tal-ħajja, illi fil-Ktieb tal-Ġenesi Alla kien poġġa fin-nofs tal-ġnien (ara Ġen 2:9), fin-nofs tal-ħolqien: is-Sigra li tagħti l-ħajja, is-sors, l-ġhajj u l-origni ta' kulma jieħu nifs u ta' kulma hu ħaj. U allura San Ġwann jerga' jipprezentalna lil Ġesù, l-ewwel u qabel kollox meta jasal fuq il-Kalvarju, bħala din l-ġhajj tal-ħajja: meta nħarsu lejha nieħdu l-ħajja. Imma kif nieħdu l-ħajja? San Ġwann ikompli jurina kif nieħdu l-ħajja.

Imbagħad it-tieni xena li ffoka fuqha San Ġwann, fil-Vanġelu li għadna kemm smajna, hi l-kitba li jpoġġi Pilatu fuq ras Ġesù: “Dan hu Ġesù Nazzarenu, is-Sultan tal-Lhud”. Aħna jista' jkun illi mmorru bl-idea li Pilatu kitibha biex jgħaddi biż-żmien lil Ġesù. Imma anki jekk kitibha għalhekk, Pilatu qiegħed jgħid il-verità. Ġesù huwa s-Sultan, is-sultan tal-Lhud, is-sultan mhux bil-kuruna tad-deheb mixtrija bil-flus tan-nies, mhux bix-xettru tad-deheb li bih jordna u jobbliga, imma bil-kuruna tax-xewk, fuq rasu l-ħtijiet u l-konsegwenzi tal-ħażen tan-nies. F'idejha mhux il-ħatar li bih jobbliga, ir-‘remote control’, ix-xettru tar-re, imma l-qasba li biha saħansitra jsawtuh. Ġesù huwa verament is-sultan tal-Lhud, dak illi biex ikun 'il fuq, biex kulhadd jimxi warajh, biex isalva u jmexxi lil kulhadd, għażel li joqghod wara kulhadd, li jkun il-qaddej ta' kulhadd, għażel, kif jgħidilna San Pawl, li ma jhux għalih għax kellu n-natura ta' Alla, imma jiċċekken billi jsir, mhux bniedem, imma lsir.

It-tielet xena li jipprezentalna San Ġwann hija x-xena tas-suldati li jittgħu x-xorti fuq il-ħwejjeg ta' Ġesù, u t-tunika ma jaqsmu, u kull wieħed jieħu biċċa minn dak li jmissu. Lil min tmiss il-libsa ta' Ġesù? Lil min tmiss it-tunika? Lili u lilek. San Ġwann irid jgħidilna li dik il-libsa, it-tunika, hija tagħna; l-ispirtu u l-identità tiegħu mogħtija lilna. Fil-fatt aħna bħalu nissejhu Kristjani, jekk aħna dixxipli tiegħu. Din hi t-tifsira ta' dik ix-xena tas-suldati li jaqsmu bejniethom it-tunika ta' Ġesù.

Imbagħad San Ġwann jipprezentalna x-xena prinċipali, dik tan-nofs: lil Ġesù jdur lejn ommu u lejn Ġwanni, u jagħtihom lil xulxin. Kemm hi sabiha din ix-xena fejn Ġesù jafdana lil ommu, u allura jqisna bħala ħutu! Aħna l-familja l-ġdida ta' Ġesù frott tat-tbatija li bata għalina u li permezz tagħha hu jieħu fuqu dak li aħna ma joghġobniex, li ma rridux, id-dnubiet tagħna.

U jkompli dan kollu fil-ħames xena, meta Ġesù jgħid: “Għandi l-għatx!”. U Ġesù verament din il-kelma jgħidha lil kull wieħed u waħda minna, aħna li bħas-Samaritana ħdejn il-bir ta'

Ġakobb għandna l-għatx veru, ahna li nfittxuh kontinwament f'hajjitna u li qatt m'ahna kuntenti, Ġesù qiegħed jgħidilna: 'Jien għandi l-għatx tal-għatx tagħkom. Jien nixtieq li dan l-għatx tagħkom isib fija s-sodisfazzjon tiegħu. Għandi l-għatx tal-ħbiberija tagħkom!'. U s-suldati x'jagħtuh? Mhux l-inbid tal-ferħ, tal-festa u tal-ħbiberija, imma jagħtuh l-inbid il-qares, il-ħall, għax ahna lil Ġesù dak nistgħu noffrulu – il-ħbiberija dgħajfa, imfixkla u imperfetta tagħna, il-ħbiberija mhix fidila tagħna. Imma l-Vangelu jgħidilna b'mod ċar li Ġesù jieħu l-ħall u jgħid: "Kollox hu mitmum!".

Allura ċ-ċelebrazzjoni tal-lum tista' tilhaq l-iskop tagħha tassew – u ahna nkunu ġejna hawnhekk mhux għalxejn imma għal xi haġa – jekk verament inħossu li Ġesù qiegħed jixrob u jieħu fuqu l-ħall tagħna: id-dgħufijiet tagħna jintilfu fl-imħabba tiegħu, dñubietna jisparixxu fil-ġenerożità tiegħu, fl-imħabba mingħajr kundizzjoni tiegħu. Dan ifisser li Ġesù jieħu l-ħall, tiegħi u tiegħek.

U jkompli l-Vangelu li Ġesù, wara li xorob il-ħall, qal: "Kollox hu mitmum", u jmejjel rasu u jrodd ruħu. Dak il-ħin kollox mitmum. Ma jistax ikun kollox mitmum qabel jibqa' xi hadd mill-familja tal-bnedmin li ma jagħrafx u ma jifhimx li Alla jhobbu tant li lest li jerfa' d-dñub tiegħu fuqu. Dakinhar ikun kollox mitmum! Araw l-imħabba ta' Ġesù kemm hi kbira. Allaħares xi hadd minna llejla hawnhekk iħossu 'l bogħod, b'xi mod jew ieħor, minn din l-imħabba; jew jimagħina li xi hadd minn ħutna, li forsi mhux qiegħed hawn, imma qiegħed hemm barra, ma jidholx fil-familja ta' dawk li Alla jaħfer u jhobb bi mħabba kbira.

Imbagħad Ġesù jagħti l-ispirtu tiegħu, irodd ruħu. Hadd mill-evangelisti ma jgħid li Ġesù miet, imma kollha jgħidu li hu ta l-ispirtu tiegħu, irodd ruħu! Lil min? Lill-bnedmin... lilna jagħtina l-ispirtu tiegħu. Din l-imħabba ma tistax tmur u hija mifruxa fost kulhadd. Dan l-istil u l-mod kif Ġesù jgħix u jmur ma jistax ikun li jzommu għalih. Irid ikun tiegħi u tiegħek ukoll, jekk ahna rridu ngħixu l-umanità u s-sejha umana tagħna fil-milja tagħha.

Fl-aħħar għandna l-isbaħ rigal li jhallilna Ġesù: id-demmi u l-ilma. L-ilma li jgelgel mill-kustat tiegħu u d-demmi li jroġ mill-qalb miftuħa tiegħu. Dawn, jgħidilna San Ġwann Kriżostmu, mhumieq għajr is-sinjali tal-Magħmudija u tal-Grizma. L-ilma hu l-Ispirtu ta' Alla, hierieg minn dan il-kustat, waqt li d-demmi mhux għajr l-għotja, sal-aħħar qatra – hekk inkantaw fl-innu ta' Dun Karm: "L-aħħar qatra ta' demmek tajthielna..." – l-għotja shiħa tiegħu, li ngħixu fl-Ewkaristija, li illum se ngħixu b'xi mod ridott meta se nirċievu lil Ġesù, proprju biex inħossuna magħqudin u marbutin miegħu, u nħossu l-għatx tiegħu li jkun parti integrali mill-ħajja tagħna.

U mhux illum fil-Ġimgħa l-Kbira biss. Ġesù li jmur mhux għajr iż-żerriegħa. Il-post tagħha hu proprju taħt l-art, fit-trab. Ġesù hu iż-żerriegħa li jekk ma tmutx, ma tagħtix frott, għax iż-żerriegħa tagħti l-frott jekk tindifen (ara Ġw 12:24). U allura illum qegħdin biss nassistu għal din l-ewwel parti ta' dan il-proċess. Jalla għada u pitgħada, imma fil-bqija ta' hajjitna kollha, ngħixu lil Ġesù rxox u ħaj, mhux biss fir-realtà oġġettivament. Ġesù huwa ħaj fl-ispirtu tiegħu, fil-Ġisem mistiku tiegħu, fil-Kelma u fl-Ewkaristija, fil-Knisja. Ġesù huwa ħaj f'kull wieħed u waħda minna.